

Jaarbrief 2023

Uit het bestuur – door Mirjam van Veen, voorzitter CHF

Het Catharina Halkes Fonds heeft een ‘normaal’ jaar achter de rug. Nadat tijdens de corona-periode veel projecten stil waren komen te liggen, gaat veel gelukkig weer zijn ‘normale’ gang. Projecten worden weer opgepakt en bij het bestuur komen weer mooie aanvragen binnen. Mensen die door corona hun project niet konden uitvoeren, komen we zo veel mogelijk tegemoet. Dat betekent dat

projecten later of langzamer dan gepland, mogen worden uitgevoerd.

Langzamerhand blijkt dat het initiatief om ook *fellowships* te verstrekken, aansluit bij een behoefte. Het bestuur krijgt relatief veel aanvragen binnen voor een beurs om gedurende een langere periode onderzoek te kunnen doen. Daarnaast krijgen we de normale aanvragen binnen. Iedere keer weer blijkt het fonds in een behoefte te voorzien. Subsidies zijn makkelijk aan te vragen en met een relatief klein bedrag kunnen we mensen toch een grote steun in de rug geven bij de uitvoering van hun project.

Een belangrijke vraag wordt komend jaar of en hoe we de bijzondere leerstoel in Nijmegen kunnen continueren. Het bestuur wil zich daar graag voor inzetten. De afgelopen jaren heeft Mariecke van den Berg die leerstoel bezet. In korte tijd heeft zij een groot aantal initiatieven ontplooid en veel gedaan om het onderzoek op het

gebied van religie en gender verder te versterken. We willen als fonds er graag aan bijdragen dat dat wordt gecontinueerd.

In het bestuur hebben zich grote veranderingen voorgedaan. Marian Papavoine heeft besloten het stokje over te dragen aan Rebecca Oomes. Marian heeft jarenlang binnen het fonds een spilfunctie vervuld, heel lang samen met Anne-Claire Mulder. Binnen het bestuur is Marian ons institutioneel geheugen, en een grote bron van kennis van alles wat er speelt of ooit heeft gespeeld op het gebied van religie en gender. Gelukkig hebben we Rebecca bereid gevonden haar op te volgen en ons financieel op het juiste spoor te houden.

Kortom: ook het afgelopen jaar heeft het fonds weer het nodige kunnen bijdragen aan onderzoek en onderwijs op het gebied van religie en gender. Dat kan dankzij de mensen die het fonds in stand houden door hun financiële bijdragen. Veel dank dus aan onze donateurs!

Bericht van de secretaris – Willien van Wieringen

Verslagperiode: juli 2022 tot en met juni 2023.

Het bestuur bestond dit jaar uit Mirjam van Veen (voorzitter), Willien van Wieringen (secretaris), Marian Papavoine (penningmeester), Kim Knibbe, (algemeen bestuurslid), Nella van den Brandt (webmistress). Per 1 mei 2023 is het penningmeesterschap overgegaan van Marian Papavoine naar Rebecca Oomes.

We vergaderden regulier twee keer in deze periode, overeenkomstig het aantal momenten dat er binnengekomen aanvragen worden behandeld, te weten 18 november en 15 maart. Beide keren waren het digitale ontmoetingen. We zijn er aan gewend sinds de Corona-

pandemie.

Een overzicht van wat er in deze periode is gebeurd

Het papieren archief van het CHF is overgedragen aan Atria, alwaar het beschikbaar zal zijn voor onderzoek. Het digitale archief is nu op CDRom opgeslagen, wat veilig mag heten zolang er apparatuur is die CDRoms kan inlezen.

De aanvragen die werden gehonoreerd, laten de breedte zien van onderwijs en onderzoek op het gebied van feminisme en theologie c.q. de te problematiseren relatie tussen gender en religie in Nederland. Ze voldoen aan de criteria haalbaarheid, uitstraling in Nederland en overdraagbaar naar andere contexten van onderwijs en onderzoek op het terrein van feminisme en theologie of religiewetenschap.

Normaliter kennen we twee *fellowships* toe per kalenderjaar, maar door de ruimte die de Covidperiode bleek te bieden, zijn er dit jaar drie fellowships mogelijk gebleken. Dit zijn:

- Kitty Bouwman – onderzoeksproject: ‘De mystagogische functie van het goddelijk vrouwelijke en het spiritueel moederschap bij Hildegard van Bingen’.
- Ilse Swart – onderzoeksproject: ‘A Queer and Prefigurative Reading of (Deutero-)Pauline Literature’.

- Morta Vidūnaitė – onderzoeksproject: ‘The Intersectionality of Religion, Gender, Sexuality and Nationalism in the Female Agency and Leadership in (Traditional) Religious Organisations’.

Dit waren de gehonoreerde aanvragen voor projecten, op alfabetische volgorde:

- a. Mabel Agmada Alkali – bezoek aan conferentie ‘Materiality, Gender and Sensemaking: Religion and Secularity in Everyday Life’ en presentatie: ‘De Tempel van God Worden: Vrouwelijkheidsopbouw in Afrikaanse Pinksterkerken in het VK’.
- b. Schabnam Dami – bezoek aan de European Society of Women in Theological Research (ESWTR) conferentie ‘Confronting Gender Polarity and Nationalism’ en presentatie van een paper over christelijke vrouwen die een *women’s community of practice* hebben gecreëerd, waarin het vrouw-zijn en het anti-feminisme centraal staan.
- c. Vivian de Gier – boekproject: *Twee levens. Biografie van Thea Beckman*.
- d. Stefan Govaart – boekproject: *“Book of Tooth”: Een Herschrijving van 50 Bijbelse Psalmen*.
- e. Eline Huygens – organisatie van conferentie: ‘Materiality, Gender and Sensemaking: Religion and Secularity in Everyday Life’.
- f. Martina Heinrichs – organisatie van European Project for Inter-religious Learning (EPIL) slotconferentie in Wenen.
- g. Alina Jabbari – onderzoeksproject: ‘Kurdish Female Fighters: Islamic identities amidst rejection and reclaiming’.
- h. Gezien van der Leest, Stichting Vrouwen Pastoraat Seksualiteit Godsdienst – organisatie van symposium ‘Werken aan Weerbaarheid: Naar een Toekomst Zonder Seksueel Geweld’.
- i. Witness Issa Maratu – deelname aan Bridging Gaps uitwisselingsprogramma van de VU en de PthU.
- j. Anne-Claire Mulder – boekproject: *Opdat Wij bloeien. Een Feministisch-Theologische Zoektocht naar God en het Goede Leven*.
- k. Anne-Claire Mulder & Heleen Joziase – gastdocentschap van dr. Heleen Joziase voor de mastercollegereeks ‘Saved, Not Yet Safe: Gender and Christian Religion in Context’ aan de PthU in Groningen.
- l. Oecumenische Vrouwensynode – organisatie Inspiratiedag bij de gelegenheid van Internationale Vrouwendag.
- m. Oecumenische Vrouwensynode – subsidie webmistress.
- n. Larissa Pans – boekproject: *Biografie Mary Zeldenrust-Noordanus (voorzitter NVSH 1962-1968)*.
- o. Marian Papavoine – archiveringsproject: de geschiedenis van de Interuniversitaire Werkgroep Feminisme en Theologie (IWFT) wordt op één

website beschikbaar gemaakt, waarmee een deel van de geschiedenis van gender en religie in Nederland zichtbaar is en blijft.

- p. Frieda Pruim – boekproject: *Biografie Jotika Hermsen*.
- q. Religion and Gender Network in the Netherlands (REGENN) – organisatie van de REGENN Research Week in Helvoirt.

Er is ook een aantal aanvragen niet gehonoreerd, omdat ze niet aan de criteria voldeden.

De activiteiten van prof. Mariecke van den Berg, die de leerstoel vanuit ons fonds bekleedt, zijn te volgen via de website van het Catharina Halkes Fonds.

En tot slot ons digitaal bestaan. Naast de website is het fonds ook op Facebook actief. Van harte welkom om ook via dat platform contact met ons te houden.

We verheugen ons in de niet aflatende stroom van verzoeken. Een teken dat wat van oudsher feminisme en theologie werd genoemd, en inmiddels is verbreed naar gender en religie, leeft in het land van onderwijs en onderzoek.

N.B. de secretaris heeft een nieuw mailadres: CHFcontact@catharinahalkesfonds.nl. Het oude adres wordt nog wel gelezen, maar het contact verloopt nu via dit adres.

Verlag van de leerstoel Feminisme en Christendom – Mariecke van den Berg

Sinds september 2020 mag ik als bijzonder hoogleraar Feminisme en Christendom aan de Radboud Universiteit in Nijmegen de Catharina Halkes leerstoel bekleden. Het is me een groot genoegen om op deze plek enkele hoogtepunten te benoemen van de activiteiten van deze leerstoel de

afgelopen jaren.

De eerste periode werd uiteraard gekenmerkt door de coronapandemie, die in 2020 nog volop gaande was. Dat mijn inaugurele rede op 12 november 2021 doorgang kon vinden, mét toehoorders erbij, heb ik ervaren als een klein wonder, want diezelfde avond werden er weer beperkende maatregelen aangekondigd voor de dag daarna. De titel van mijn oratie luidde '[Ondertussen in de schuilhut. Een queer theologie van het thuiskomen](#)'. Het is een verkenning van een thema dat me na aan het hart ligt en waar ik ook in de toekomst veel mee bezig hoop te zijn: hoe gemarginaliseerde stemmen uit christelijke tradities kunnen terugspreken en iets nieuws en creatiefs kunnen bouwen.

Het einde van de coronamaatregelen betekende ook dat [REGENN](#) (Religion and Gender Network in the Netherlands) een goede start kon maken, met als hoogtepunt de REGENN Research Week in januari 2023, de opvolging van wat voorheen de 'OPP week' was. De week werd mede georganiseerd door Lucy Spoliar, Béracha Meijer en Laura Dijkhuizen en had naast de bekende onderzoekspresentaties ook keynotes van prof. Anne-Marie Korte (UU) en prof. Peter-Ben Smit (VU). Met ruim 40 registraties was er een zeer goede opkomst.

In Nijmegen werk ik inmiddels met veel plezier samen met [Lucy Spoliar](#), die met een NWO-beurs als fulltime promovenda aan de slag is gegaan met een onderzoek naar religie, gender en humor, onder begeleiding van prof. Karin van Nieuwkerk en mijzelf.

Vanuit de leerstoel verzorgde ik de afgelopen jaren, samen met prof. Anne-Marie Korte, het NOSTER PhD seminar 'The Challenge of Difference'. Daarnaast begeleid ik in Nijmegen scripties op het gebied van religie en gender, gemiddeld twee of drie per jaar.

Tot slot probeer ik de leerstoel zichtbaarheid te geven in de media, bijvoorbeeld door opiniestukken te schrijven en interviews te geven aan kranten zoals [Trouw](#), [De Volkskrant](#) (met dr. Kathrine van den Bogert) en [Nederlands Dagblad](#), en aan [NPO Radio 1](#) (Met Miriam de Rooij). Daarnaast geef ik regelmatig lezingen of workshops, bijvoorbeeld bij kerken, bij vrouwengroepen of bij studentenverenigingen.

Ik haal veel voldoening en plezier uit de werkzaamheden voor de leerstoel en hoop dat ze bijdragen aan het ontwikkelen en bestendigen van feministische en queer theologie, en religie en gender gerelateerd onderzoek in Nederland.

Verlag en afscheid van de penningmeester – Marian Papavoine

Allereerst wil ik u graag hartelijk danken voor uw donaties van het afgelopen jaar. Uw steun blijft onontbeerlijk voor het realiseren van ons gezamenlijke doel 'het stimuleren van onderwijs en onderzoek op het gebied van gender en religie'.

In de vorige [Jaarbrief](#) heb ik vrij uitgebreid mijn geschiedenis met het fonds uit de doeken gedaan. Dat ga ik niet herhalen. Dit keer beperk ik mij tot een korte toelichting bij het financieel jaarverslag over 2022. Aan donaties werd in 2022 € 14.475 ontvangen. In 2021 was dit € 12.020. Naast die van onze trouwe donateurs zien we ook nieuwe namen verschijnen. Voor beleggen was het een slecht jaar. Maar als we het op langere termijn bekijken, is de opbrengst van onze duurzame beleggingen en defensieve portefeuille vanaf 2015 circa € 53.476,45. We hebben besloten om uit ons stamkapitaal € 50.000 aan het subsidiefonds toe te voegen. Het doel is immers niet oppotten, maar projecten mogelijk maken: dus kennen we ruim toe. Behalve de projecten en de leerstoel financieren we tweemaal per jaar een *fellowship*.

Voor het volledige financiële jaarverslag verwijs ik u naar het onderdeel Verslaglegging op de website van de [Kenniskbank Filantropie](#). Dit is conform de eisen van de belastingdienst in verband met onze ANBI-status.

Mag ik u nog wijzen op de mogelijkheid van een schenkingsovereenkomst, oftewel [Periodieke gift in geld?](#) Als uw periodieke gift voldoet aan een aantal [voorwaarden](#), kunt u deze aftrekken in uw aangifte inkomstenbelasting. Hierbij geldt geen drempel, u kunt deze altijd aftrekken. Er moet wel eerst een schriftelijke overeenkomst zijn opgemaakt tussen u en het Fonds, voor minimaal vijf jaar. Maar het hoeft niet meer langs een notaris. Anne-Claire Mulder, Marianne Schulte-Kemna, Freda Dröes en nog een feministisch theologe van het eerste uur gingen u voor.

Meer informatie is te verkrijgen bij de penningmeester@catharinahalkesfonds.nl.

Ik eindig met een verzoek: wilt u uw donatie overmaken op onze rekening NL16 INGB 0000 2024 62? Hartelijk dank wanneer u dat al gedaan heeft. Op de website vindt u een aanklikbaar betaalverzoek wanneer u dat gemakkelijker vindt.

Dit is mijn laatste verslag als penningmeester van het Catharina Halkes Fonds. Rebecca Oomes neemt deze functie van mij over. Zij stelt zich in deze Jaarbrief verder aan u voor. Ik wens haar alle goeds en wijsheid toe en veel succes.

Het was me een eer om penningmeester van het Catharina Halkes Fonds te zijn. Tine en ik deelden onze verjaardagdag. Dat betekent iets.

De nieuwe penningmeester stelt zich voor – Rebecca Oomes

Ik ben Rebecca Oomes en ik ben in het dagelijks leven Finance Consultant bij BAS Consultancy. Ik werk met name in het onderwijs en in de zorg en vind het vooral fijn om op verschillende plekken te kunnen bijdragen aan de financiële gezondheid en ontwikkeling van onderwijsinstellingen of zorginstellingen.

Enige tijd geleden kwam ik op deze wijze ook bij de PThU op een opdracht terecht en maakte ik kennis met de universiteit. Hier werd ik benaderd met de vraag of ik het penningmeesterschap van het Catharina Halkes Fonds zou willen overnemen. Na enkele gesprekken heb ik hier volmondig ja tegen gezegd.

Ik kijk er dan ook naar uit om te starten en het stokje over te nemen van Marian. Waarbij ik het fonds hopelijk op een waardevolle manier kan ondersteunen in al zijn doelstellingen.

Overige activiteiten*

Archief Catharina Halkes Fonds - Marian Papavoine

Begin 2023 heb ik het papieren archief van het Catharina Halkes Fonds – tot 2014 – overgedragen aan Bettemiek Grijns, archivaris van [Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis](#). Bij Atria was al aanwezig het [archief van het IWFT](#) met iets over de ontstaansgeschiedenis van het Fonds vanuit het IIMO/IWFT Project Feminisme en Theologie I. Het papieren archief van de secretarissen heeft een tijdlang bij Anne-Claire Mulder op zolder gestaan, dat van de penningmeesters

bij mij. Anne-Claire en ik hebben samen het archief van de secretarissen uitgedund volgens de richtlijnen archief van Atria, en daarna heb ik nog alles ontdubbeld en aangevuld. We zijn heel blij dat Atria bereid was het archief op te nemen. Het wordt op dit moment ingewerkt.

Proeven van Vrouwenstudies Theologie – Marian Papavoine

Van 1989-2005 zijn 8 delen van Proeven van Vrouwenstudies Theologie uitgegeven, door IIMO en IWFT gezamenlijk. De titels van de losse artikelen heb ik opgestuurd naar de ATLA religion database (American Theological Library Association) en waren via de universiteitsbibliotheken te vinden.

Alle afzonderlijke artikelen in deze bundels zijn vanaf 2023 *full text* beschikbaar in de database *Index Theologicus* (<https://ixtheo.de/>) van de Universiteit Tuebingen.

Er komt binnenkort een overzicht met doorklikbare titels op de archiefwebsite IWFT, maar hieronder vindt u de hyperlinks naar de inhoudsopgaven van *Proeven*.

De afzonderlijke artikelen zijn te vinden door auteur of titel in te vullen in het zoekscherm bij <https://ixtheo.de/>. Kijk bij het overzicht op *Online Access*, daar staat steeds de link naar *full text*. Sinds kort is het aanmaken van een gratis account helaas een voorwaarde.

Door te zoeken op “Proeven van Vrouwenstudies Theologie” kom je allereerst bij de inhoudsopgaven van alle delen.

* Deze activiteiten vallen niet onder de “door het CHF gesubsidieerde projecten”

Geef om onderzoek en onderwijs in vrouwenstudies theologie en religiewetenschappen.

Doneer aan het Catharina Halkes Fonds

De verslagen van door het CHF gesubsidieerde projecten vindt u op onze website.

www.catharinahalkesfonds.nl

Wilt u uw **donatie aub zelf overmaken?**

Ons rekeningnummer: Stichting Catharina Halkes Fonds, NL16 INGB 0000 2024 62

Andere opties:

*Als u via internet bankiert, kunt u een betaalverzoek (“tikkie”) toegestuurd krijgen nadat u Rebecca Oomes uw e-mailadres hebt gestuurd: penningmeester@catharinahalkesfonds.nl

* Ook kunt u overwegen om een jaarlijkse automatische overboeking aan te maken bij uw bank. Die kunt u zelf eenvoudig weer intrekken.

* Wanneer u een schenkingsovereenkomst tekent voor een aantal jaren, kunt u het bedrag volledig aftrekken van de belasting. Het Fonds heeft de ANBI-status.

Vragen hierover aan Rebecca Oomes, penningmeester@catharinahalkesfonds.nl

Secretariaat: Willien van Wieringen, CHFcontact@catharinahalkesfonds.nl